

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **JUDr. J. K.**, bývajúcej v T., proti žalovanej **Slovenskej republike**, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné námestie č. 13, o návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p., vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 17 C 81/2007, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 31. októbra 2011, sp. zn. 9 Co 292/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalobkyne **z a m i e t a .**

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I (ďalej „súd prvého stupňa“) uznesením zo 4. júna 2010, č. k. 17 C 81/2007 konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku (žalobkyňou) za návrh na začatie konania zastavil (§ 10 ods. 1 veta prvá a ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, ďalej „zákon o súdnych poplatkoch“). Vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ak konanie bolo zastavené (§ 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

Proti tomuto uzneseniu podala žalobkyňa odvolanie (m.i.) z dôvodu, že výška súdneho poplatku bola stanovená v rozpore s európskou legislatívou. Navrhla, aby odvolací súd konanie prerušil a požiadal Súdny dvor Európskych spoločenstiev (ďalej tiež „Súdny dvor“ alebo „ESD“) o rozhodnutie o predbežnej otázke vo vzťahu k výkladu článku 9 ods. 1 smernice rady 2008/78 ES. V prejudiciálnom konaní pred Súdnym dvorom navrhla zodpovedať: 1/ či sa má čl. 9 ods. 1 smernice rady 200/78 ES vykladať tak, že súdne konania súvisiace s porušením zásady rovnakého zaobchádzania majú byť oslobodené od súdnych

poplatkov (resp. či súdne poplatky majú byť primerané povahe tohto konania a teda výrazne nižšie ako napr. v sporoch na plnenie; 2/ či ustanoveniu čl. 9 ods. 1 smernice č. 2000/78/ES vyhovuje vnútroštátna úprava Slovenskej republiky, podľa ktorej sú návrhy vo veciach súvisiacich s porušením zásady rovnakého zaobchádzania, pri ktorých sa uplatňuje aj náhrada nemajetkovej ujmy, podané do 31. decembra 2008 spoplatnené jednak pevnou sumou 99,50 € za určovaciu žalobu a jednak za žalobu na plnenie sumou vo výške 6 % z uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy; 3/ či nie je prekážkou prístupu obetí diskriminácie k súdnym konaniam povinnosť zaplatiť súdny poplatok, ktorý sa vymeriava z výšky požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy, keď podľa antidiskriminačného zákona, ktorým bola implementovaná smernica č. 2000/78/ES o výške náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch rozhoduje súd na základe svojej úvahy; 4/ či ustanoveniu § 9 ods. 1 smernice č. 2000/78/ES neodporuje právny stav vo vnútroštátnom poriadku Slovenskej republiky, kedy za žaloby podané do 31. decembra 2008 sa vyberajú súdne poplatky takmer v dvojnásobnej výške (99,50 € + 6 % zo sumy požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy) ako za žaloby podané po 1. januári 2009 (66,- € + 3% zo sumy požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy), keďže smernica 2000/78/ES bola do nášho právneho poriadku implementovaná v podobe zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2004, teda s účinnosťou od tohto dátumu, by mali všetky osoby, ktoré sa domáhajú ochrany pred porušením zásady rovnakého zaobchádzania, mať rovnakú možnosť v prístupe k súdnemu konaniu.

Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 31. októbra 2011, sp. zn. 9 Co 292/2010 návrh žalobkyne na prerušenie konania zamietol a rozhodol, že nepožiada Súdny dvor Európskej únie o rozhodnutie o predbežnej otázke. V odôvodnení uviedol, že neboli splnené zákonné podmienky pre navrhované prerušenie konania (v zmysle § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Vychádzajúc z právneho poriadku Slovenskej republiky a judikatúry ESD (vec 283/81 CILFIT), v podmienkach prejednávanej veci zaujal názor, že odvolací súd v tomto prípade nemá povinnosť predložiť prejudiciálnu otázku, nejedná sa o prípad obligatórneho konania o predbežnej otázke – t. j. súd rozhodujúci v poslednom stupni, proti ktorému nie je prípustný opravný prostriedok a nejde ani o posúdenie platnosti práva Únie, ale výlučne o otázku výkladu smernice. V ďalšom (fakultatívnom) konaní o predbežnej otázke preto skúmal potrebnosť a odôvodnenosť jej predloženia z pohľadu namietaného ustanovenia čl. 9 ods. 1 smernice Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000:...

členské štáty zabezpečia, aby súdne alebo správne konania vymáhania povinnosti podľa tejto smernice, keď to považujú za vhodné aj vrátane zmierovacieho konania, *boli dostupné pre všetky osoby, ktoré sa cítia poškodené z dôvodu opomenutia uplatnenia zásady rovnakého zaobchádzania*“ ..., transponovanej vo vnútroštátnej norme, ktorým je zákon č. 369/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení (najmä § 9 citovaného zákona). Poskytol tiež výklad zákona o súdnych poplatkoch, najmä § 2, § 5, § 6, § 7, § 18c, položky 1 a 7d sadzobníka súdnych poplatkov. Dospel k záveru, že žalobkyňou navrhované predbežné otázky pre vynesenie rozhodnutia vo veci samej, sú irelevantné, nadbytočné, tiež zdôraznil, že citovaná smernica (ani z hľadiska sledovaného účelu) nemá žiaden vplyv na vnútroštátne pravidlá pre uplatnenie týchto práv vo vnútroštátnych konaniach, jej znenie nezasahuje do fiškálnych záujmov členského štátu pri vyberaní súdnych poplatkov za takéto návrhy (žaloby). a preto prerušenie konania z tohto dôvodu by spôsobilo neodôvodnené predĺženie konania. Argumentoval tým, že dotknutá smernica podľa názoru odvolacieho súdu negarantuje právo na bezplatné súdne konanie v diskriminačných sporoch, v nesúlade s ňou sa nemôže ocitnúť vnútroštátna právna úprava len preto, že súdne konanie podlieha určitej poplatkovej povinnosti; otázka poplatkovej povinnosti je vecou vnútroštátnej úpravy toho ktorého členského štátu. Riadiac sa únióvymi požiadavkami ekvivalencie (nediskriminácie) a efektívnosti pri aplikácii vnútroštátnych procesných pravidiel konštatoval, že spoplatnenie tohto konania sadzbou súdneho poplatku 66,- eur a 6 % z nemajetkovej ujmy (podľa položky 1 písm. a/ a b/ sadzobníka súdnych poplatkov) nepovažuje za menej výhodné ako spoplatnenie vzťahujúce sa na obdobné žaloby vnútroštátnej povahy v danej oblasti, výška súdneho poplatku neznemožňuje alebo nadmerne nesťažuje uplatnenie práva na prístup k súdu a práva na súdnu ochranu (napr. v komparácií s konaním o ochranu osobnosti – položka 7b sadzobníka súdnych poplatkov). Uzavrel, že požiadavky výkladu práva EÚ (nediskriminácie a efektívnosti) sú zachované aj napriek zákonnej zmene (zníženia) sadzby súdneho poplatku pre uvedený druh súdneho konania s účinnosťou od 1. januára 2009 (na 66,- € a 3 % z nemajetkovej ujmy). Napokon dodal, že citovanej smernici neodporuje vnútroštátna úprava - spoplatnenie žalôb v diskriminačných veciach pred ani po 1. januári 2009 aj vzhľadom na zásadu zákazu retroaktivity, s ktorou sa zákonodarca vysporiadal v ustanovení § 18c ods. 6 zákona o súdnych poplatkoch. Vyslovil záver, že v posudzovanej veci pri euro konformnej aplikácii vnútroštátnych pravidiel nebola v právnom poriadku Slovenskej republiky zistená žiadna prekážka prístupu k súdnej ochrane pre obeť diskriminačného konania, ktorá by bola v rozpore s právom EÚ. Z uvádzaných hľadísk

odvolací súd nevidel potrebu požiadať súdny dvor o rozhodnutie o predbežnej otázke a zároveň nenašiel dôvod, aby návrhu žalobkyne na prerušenie konania vyhovel.

Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie. Namietala, že postupom odvolacieho súdu jej bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. f/ O.s.p.), rozhodoval súd nesprávne obsadený (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. g/ O.s.p.) a napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Zotrvala na svojom stanovisku, že súd v rozpore s európskou legislatívou požadoval zaplatenie súdneho poplatku za návrh na začatie konania (4 154,- €), ktorý bol podaný do účinnosti novely zákona o súdnych poplatkoch (zák. č. 465/2008 Z. z., t. j. do 31. decembra 2008), jeho výška bola stanovená v rozpore so smernicou 2000/78/ES z 27. novembra 2000. Vyjadrila názor, že pokiaľ bude súdny poplatok pri porušení zásady rovnakého zaobchádzania limitovaný výškou uplatnenej nemajetkovej ujmy, nebude nikdy splnený cieľ a účel smernice. Vysoký súdny poplatok pre diskriminované subjekty (najčastejšie ide o sociálne a ekonomicky najzraniteľnejšie skupiny) predstavuje reálnu bariéru ochrany ich práva na rovnosť a na ochranu pred diskrimináciou (viď napr. Právní rozhledy 3/2010, str. 83). Žalobkyňa bola požiadaná o zaplatenie súdneho poplatku súdom v súvislosti s jej návrhom (žaloby) za porušenie zásady rovnakého zaobchádzania takmer v dvojnásobnej výške, oproti poplatku, ktorý možno požadovať za rovnaké konania od 1. januára 2009. Zosúladenie výšky poplatkov vo veciach súvisiacich s porušením zásady rovnakého zaobchádzania s vecami o ochranu osobnosti nevyhovuje požiadavke smernice, pre prístup všetkých osôb k súdu. Rozhodnutie súdneho dvora, či požadovaný súdny poplatok od žalobkyne nepredstavuje prekážku v dostupnosti súdnej ochrany, je súčasťou jej práva na spravodlivý proces. Zastavenie konania pre jeho nezaplatenie a nepredloženie prejudiciálnej otázky je porušením jej práv na spravodlivé súdne konanie. Pokiaľ za tejto situácie sa na konaní nepodielal svojím výkladom práva spoločenstva komunitárny sudca, hoci tento výklad bol nevyhnutný pre rozhodnutie, potom vnútroštátny súd bol v tejto časti konania nesprávne obsadený. Právny záver odvolacieho súdu, že citovaná smernica bola do právneho poriadku transponovaná riadne, a že zákon o súdnych poplatkoch nemôže byť transponovaním tejto smernice dotknutý, nakoľko smernica nezasahuje do fiškálnych záujmov členských štátov, nepovažovala za správny. Z uvedených dôvodov žiadala, aby dovolací súd zmenil rozhodnutie odvolacieho súdu, konanie prerušil a súdnemu dvoru predložil prejudiciálnu

otázku v znení jej pripojeného návrhu, alternatívne navrhla zrušenie rozhodnutia a vrátenie veci odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Žalovaná sa k dovolaniu písomne nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) spĺňajúca podmienku zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno týmto opravným prostriedkom napadnúť.

V zmysle § 236 ods. 1 O.s.p., možno dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, iba ak to zákon pripúšťa.

Žalovanou je napadnutý výrok uznesenia odvolacieho súdu, ktorým bol zamietnutý jej návrh na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. O prerušení konania rozhoduje súd uznesením (viď § 167 ods. 1 O.s.p.). V dôsledku toho prípustnosť dovolania treba posudzovať podľa ustanovení, ktoré vymedzujú, kedy je prípustné dovolanie proti uzneseniu (§ 239 O.s.p.).

V zmysle § 239 ods. 1 písm. b/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu súdному dvoru (§109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/.

Z dôvodovej správy k zákonu č. 384/2008 Z. z., ktorým sa s účinnosťou od 15. októbra 2008 mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok aj o ustanovenie 239 ods. 1 písm. b/ O.s.p. vyplýva, že dovolanie sa pripúšťa proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci postúpenia veci Súdnemu dvoru Európskych spoločností. Ak súd prvého stupňa nemá povinnosť postúpiť vec na riešenie prejudiciálnej otázky ESD, predkladateľ zákona navrhuje nepripustiť odvolanie proti uzneseniu prvostupňového súdu o zamietnutí návrhu na postúpenie veci ESD na riešenie prejudiciálnej otázky (§ 202 ods. 3 písm. o/ O.s.p.). Na rozdiel od prvostupňového súdu odvolací súd má povinnosť postúpiť vec

na riešenie prejudiciálnej otázky a navrhuje sa možnosť preskúmania jeho rozhodnutia v dovolacom konaní.

Dovolanie žalobkyne smerujúce proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým došlo k zamietnutiu návrhu na prerušenie konania vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev na zaujatie stanoviska (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) je procesne prípustné podľa § 239 ods. 1 písm. b/ vety prvej O.s.p. (obdobne tiež Najvyšší súd Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 118/2012).

Podľa ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dovolanie možno odôvodniť len tým, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v ustanovení § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Treba dodať, že dovolací súd je viazaný uplatneným dovolacím dôvodom, vrátane toho, ako ho dovolateľ obsahovo vymedzil; dovolacie dôvody neposudzuje podľa toho, ako ich označil dovolateľ, ale podľa ich obsahu.

K jednotlivým dovolacím dôvodom treba uviesť, že v prípade procesne prípustného dovolania (čo je aj prejednávany prípad) dovolací súd na ne prihliada i bez ich výslovného uplatnenia dovolateľom v prípade existencie procesných vad konania v zmysle § 237 O.s.p. (§241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.), a tzv. inej vady konania na ktorú poukazuje ustanovenie § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. Pri nesprávnom právnom posúdení veci (ktoré je v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. tretím dovolacím dôvodom) je situácia odlišná v tom, že pri procesne prípustnom dovolaní, sú však relevantnými dovolacími dôvodmi len tie, ktoré dovolateľ konkrétne uplatní (vymedzení). Z uvedeného potom vyplýva, že na dovolacie dôvody v zmysle § 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p. dovolací súd prihliada, i keď ich dovolateľ výslovne neuplatňuje.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti, ktorých sa mal dopustiť odvolací súd, sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či jeho postupom nebola dovolateľke odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) a či nekonal súd nesprávne obsadený (§ 237 písm. g/ O.s.p.).

1. Z dovolania vyplýva, že dovolateľka namieta, že postupom odvolacieho súdu jej bola znemožnená realizácia práv ako účastníčky konania, keď súd neakceptoval jej návrh na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. Tým sa dopustil procesného pochybenia, keď nerešpektoval povinnosť vyplývajúcu z práva EÚ, podľa ktorého vnútroštátny súd musí predložiť prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru vždy, keď sú splnené predpoklady pre takýto postup. V danej veci krajský súd mal predložiť Súdnemu dvoru prejudiciálnu otázku, a ak tak neurobil, odňal jej možnosť konať pred súdom a porušil aj jej základné právo na zákonného sudcu zaručené v čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva. Dovolací súd z obsahu spisu nezistil, že by konanie pred odvolacím súdom bolo postihnuté procesnou vadou, znemožňujúcou žalovanej realizáciu jej procesných práv.

Dovolateľkou tvrdené porušenie povinnosti prerušiť konanie podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. žiadnym spôsobom nenapĺňa znaky vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Uvedené ustanovenie ukladá súdu povinnosť prerušiť konanie len v prípade, ak rozhodol, že *požiada* Súdny dvor o rozhodnutie o predbežnej otázke podľa medzinárodnej zmluvy (čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ďalej len ZFEÚ). Je preto nepochybné, že uvedený postup súdu je viazaný na výsledok procesu tvorenia jeho „vlastného právneho názoru“ na prejednávajúcu vec, teda len vtedy, ak dospeje k názoru svedčiacemu o potrebe výkladu práva EÚ, a že výklad takej otázky je rozhodujúci pre riešenie danej veci. Preto ak súd takúto potrebu nezistí a konanie v zmysle § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. nepreruší (návrh na prerušenie zamietne), týmto postupom, ktorý je v súlade so zákonom, neodníma účastníkovi možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Žalobkyňou namietané právo na súdnu ochranu a zachovanie princípu rovnosti sa výlučne spája s rozhodnutím, ktorým súd konanie zastavil, uvedené námietky z vecného hľadiska idú preto nad rámec tohto dovolacieho konania, v ktorom je predmetnom dovolacieho prieskumu konanie a rozhodnutie o neprerušení konania v zmysle § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

K ďalšiemu dovolateľkou namietanému dovolaciemu dôvodu podľa § 237 písm. g/ O.s.p., ktorý mal byť naplnený tým, že na rozhodovaní danej veci sa majú podieľať aj sudcovia Súdneho dvora prostredníctvom výkladu o predbežnej otázke potrebnej pre rozhodnutie odvolacieho súdu, dovolací súd uvádza, že z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (viď IV. ÚS 206/08) síce vyplýva, „že v prípade, ak sa v spore v konaní pred vnútroštátnym súdom nepodieľal svojím výkladom práva spoločenstva komunitárny sudca, hoci tento výklad bol nevyhnutný na rozhodnutie vo veci samej, potom vnútroštátny súd bol v tejto časti konania pred ním nesprávne obsadený“, ale v danej veci sa však o takýto prípad nejedná. Keďže krajský súd jednak pri rozhodovaní o návrhu na prerušenie konania podľa §109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. dospel k záveru, že pre rozhodnutie vo veci otázka výkladu práva EÚ nie je právne významná a navyše odvolací súd doposiaľ vecne neprejednal riadny opravný prostriedok žalobkyne proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa, preto je zatiaľ predčasné hodnotiť, či sa (ne)bude podieľať na rozhodovaní komunitárny sudca, resp. či vnútroštátny súd (ne)bude správne obsadený. Z obsahu spisu nevyplýva, aby bol odvolací súd pri rozhodovaní o neprerušení konania v zmysle § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. nesprávne obsadený, alebo aby rozhodoval vylúčený sudca.

Pre úplnosť dovolací súd poukazuje aj na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. júla 2012, sp. zn. 3 Cdo 108/2012 prijaté dňa 29. novembra 2012 Občianskoprávnym kolégiom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na uverejnenie v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, ktorého právna veta znie: Ak súd v priebehu konania nedospeje k záveru o potrebe výkladu komunitárneho práva, a preto konanie v zmysle § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. nepreruší, prejednanie a rozhodnutie veci sudcom vnútroštátneho súdu nezakladá procesnú vadu konania v zmysle §237 písm. f/ ani g/ O.s.p.

2. Pokiaľ dovolateľka vytýka odvolaciemu súdu, že v posudzovanej veci boli splnené predpoklady pre prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p., podľa obsahu namieta nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis,

nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p., súd konanie preruší, ak rozhodol, že požiada Súdny dvor Európskych spoločenstiev o rozhodnutie o predbežnej otázke podľa medzinárodnej zmluvy.

Vychádzajúc z vyššie citovaného ustanovenia je súd ako autoritatívny orgán rozhodujúci spory a iné právne veci povinný obligatórne prerušiť súdne konanie, ak rozhodol o tom, že požiada podľa článku 267 ZFEÚ (pôvodne čl. 234 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva), Súdny dvor Európskej únie o vydanie rozhodnutia o predbežnej (prejudiciálnej) otázke.

Konanie o predbežnej otázke podľa článku 267 ZFEÚ má povahu osobitného nesporového a medzitýmneho konania, v ktorom Súdny dvor Európskej únie má právomoc vydať rozhodnutie o výklade zakladajúcich zmlúv Únie, o platnosti a výklade aktov inštitúcií, orgánov, úradov alebo agentúr Európskej únie, výklade štatútov orgánov zriadených aktom Rady ES. Konanie o predbežnej otázke pred Súdnym dvorom je inštitútom pôsobiacim v záujme integrácie a zachovania jednoty európskeho práva, pretože v tomto konaní Súdny dvor Európskej únie vydáva rozhodnutia o určitých čiastkových otázkach výkladu a platnosti komunitárneho práva, ktoré je potrebné pre rozhodnutie vnútroštátneho súdu vo veci samej.

Povinnosť vnútroštátneho súdneho orgánu požiadať Súdny dvor o vydanie rozhodnutia o predbežnej otázke je zakotvená v druhej vete článku 267 ZFEÚ. Túto povinnosť požiadať o vydanie rozhodnutia o predbežnej otázke nemožno však vykladať absolútne, t. j. že vnútroštátny orgán má vždy a za akýchkoľvek okolností povinnosť požiadať o vydanie rozhodnutia o predbežnej otázke. Zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku totiž nevyplýva, že všeobecný súd môže prerušiť konanie a predložiť Súdnemu dvoru návrh na rozhodnutie o prejudiciálnej otázke o výklade právneho aktu Európskej únie len na návrh účastníka konania, avšak predpokladom takéhoto procesného postupu nie je len samotná skutočnosť, že sa v konkrétnej veci aplikuje ustanovenie zákona platného v Slovenskej republike, do ktorého bol prenesený obsah únieových právnych noriem. Predpokladom povinnosti začať konanie o predbežnej otázke týkajúcej sa výkladu komunitárneho práva je v zmysle ustálenej judikatúry Súdného dvora predovšetkým skutočnosť, či otázka

komunitárneho práva je pre riešenie daného prípadu relevantná. Teda zmyslom riešenia predbežnej otázky nie je rozhodnúť konkrétny spor, ktorý je vo výlučnej kompetencii súdu členskej krajiny, ale zabezpečiť jednotný výklad komunitárneho práva.

V danom prípade predmetom konania je určenie, že odmeňovanie žalobkyne je v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania a náhrada nemajetkovej ujmy za tento neoprávnený zásah 67 582,82 €. Okresný súd Bratislava I uznesením zo 4. júna 2006, č. k. 17 C 81/2007-17 konanie zastavil, pretože žalobkyňa nezaplatila súdny poplatok za podanú žalobu. Žalobkyňa v odvolaní proti rozhodnutiu o zastavení konania zároveň podala aj návrh na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. a predloženie predbežnej otázky na rozhodnutie Súdnemu dvoru. Krajský súd ešte pred rozhodnutím o odvolaní vo veci samej, rozhodoval o tomto návrhu žalobkyne na prerušenie konania, ktorý zamietol s odôvodnením, že prejudiciálne otázky predložené žalobkyňou sú bezpredmetné (nadbytočné) pre vynesenie rozsudku vo veci samej. Krajský súd (nepovažujúc sa za súd, proti rozhodnutiu, ktorého nie je prípustný opravný prostriedok v zmysle čl. 267 ZFEÚ) v podstate dospel k záveru, že pre posúdenie veci nie je rozhodujúce zodpovedanie prejudiciálnej otázky v navrhnutom znení a teda v podstate uzavrel, otázka práva EÚ nie je významná (relevantná) pre vyriešenie prípadu (sporu pred vnútroštátnym súdom v prípade označenej smernice).

Podľa práva ES vnútroštátny súd musí predložiť prejudiciálnu otázku ESD vždy, keď sú splnené požadované predpoklady. Túto povinnosť nemá vtedy, ak otázka práva EÚ nie je významná (relevantná) pre vyriešenie prípadu (sporu pred vnútroštátnym súdom).

Odvolací súd nepovažoval za potrebné obrátiť sa na Súdny dvor s predbežnou otázkou ohľadne výkladu obsahu komunitárneho predpisu a to ani vo vzťahu k ustanoveniam smernice Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, vrátane jej čl. 9 ods. 1.

Z ustálenej judikatúry vyplýva, že v rámci konania podľa článku 267 ZFEÚ prislúcha výlučne vnútroštátnemu súdu, ktorý vec prejednáva a ktorý musí prevziať zodpovednosť za rozhodnutie sporu, aby s prihliadnutím na osobitosti konkrétneho prípadu posúdil potrebu prejudiciálneho rozhodnutia na vydanie svojho rozhodnutia, ako aj relevantnosť otázok položených Súdnemu dvoru. Zamietnutie návrhu možno odôvodniť najmä ak je zjavné, že právo Únie sa nemôže ani priamo, ani nepriamo uplatniť na okolnosti v posudzovanom prípade (rozsudok zo 17. júla 1997, Leur-Bloem, C-28/95, bod 26).

V predmetnej veci sa žalobkyňa domáha určenia, že jeho odmeňovanie uskutočňované podľa § 66 ods. 1 zákona č. 385/2000 Zb. v znení neskorších predpisov, v porovnaní s odmeňovaním sudcov podľa § 69 ods. 2 cit. zákona v znení zákona č. 122/2005 Z. z. je v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania a náhrady nemajetkovej ujmy.

Súdny dvor Európskej únie vo svojom rozsudku zo 7. júla 2011, *Ministerul Justiției si Libertății Cetățenesti*, C- 310/10, týkajúcom sa platových nárokov sudcov a prokurátorov v bode 32 a nasledujúcich konštatoval, že z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že diskriminácia vo veci samej nie je založená ani na jednom z dôvodov vymenovaných v týchto smerniciach (smernici 2000/43 a 2000/78), ale že sa namiesto toho zakladá na príslušnosti k socioprofesijnej skupine v zmysle vnútroštátneho práva, do ktorej patria dotknuté osoby. Ďalej uviedol, že z toho vyplýva, že situácia, aká existuje vo veci samej, nespadá do všeobecného rámca stanoveného smernicami 2000/43 a 2000/78 na účely boja proti určitým formám diskriminácie. Ako totiž vyplýva najmä z článku 2 ods. 1 týchto smerníc, zásada rovnosti zaobchádzania, ktorá je v nich zakotvená, sa uplatní s odkazom na dôvody taxatívne vymenované v ich článku 1 (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 17. júla 2008, *Coleman*, C-303/06, Zb. s. I-5603, body 38 a 46). Okrem toho považoval za potrebné v tejto súvislosti poukázať na fakt, že článok 19 ZFEÚ, ktorý obsahuje iba právnu úpravu právomoci Spoločenstva a na základe ktorého boli prijaté dotknuté smernice, nehovorí o diskriminácii založenej na príslušnosti k socioprofesijnej skupine alebo na pracovisku, a preto článok 19 ZFEÚ nemôže predstavovať právny základ opatrení Rady určených na boj proti takejto diskriminácii (pozri v tomto zmysle rozsudky *Chacón Navas*, bod 55, a *Coleman*, bod 46).

Z uvedeného vyplýva, že situácia, o akú v konaní ide, nepatrí do rámca opatrení prijatých na základe článku 13 ES a najmä smernice 2000/78, a preto sa článok smernice 9 ods. 1 v súvislosti s ktorým sa navrhla predložiť prejudiciálna otázka, takejto situácie nedotýka.

So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd zastáva názor, že pokiaľ krajský súd v otázke existencie dôvodu pre prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. dospel k záveru, že tento nie je daný a návrh na prerušenie konania zamietol, možno jeho právne posúdenie považovať za vecne správne a dovolateľkou uplatnený dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. preto nie je naplnený. Keďže vady zmätočnosti konania podľa § 237

O.s.p. ani existenciu, tzv. inej vady konania podľa § 242 ods. 2 písm. b/ O.s.p. majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, dovolací súd nezistil, dovolanie podľa § 243b O.s.p. zamietol.

V dovolacom konaní procesne úspešnej žalovanej vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobkyni, ktorá v tomto konaní úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalovaná nepodala návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy tohto konania, preto ich náhradu dovolací súd nepriznal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. januára 2014

JUDr. Ľubor Šebo, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Monika Poliačiková